REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele
BIROURI de ANUNŢURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 70. | Braşov, Vinerĭ 28 Martie (10 Aprilie). | 1903.

Miniştrii ungurescĭ la Viena.

Erĭ la amédĭ a fost primit în audienţă, la palatul din Viena, ministrul-preşedinte Szell, care a făcut Majestăţiĭ Sale un raport amĕnunţit asupra situaţiunei politice şi parlamentare în Ungaria. Audienţa a durat o oră întrégă, dér despre resultatul ei şi despre propunerile, ce le-o fi făcut primul ministru monarchului privitor la soluţiunea încurcăturilor, nu a transpirat până acuma nimic în public. E lesne de înţeles că de-ocamdată se păstrézĕ în privinţa acésta cel mai mare secret.

Despre ceea ce s'a discutat între Majestatea Sa şi primul sĕu ministru nu va fi avênd cunoscinţă până acum nimenĭ altul, decât ministrul honvedilor, baronul Fejervary, care s'a presentat şi el erĭ la palat, unde fù primit la órele 3 p. m. Probabil va mai fi informat despre acésta şi contele Apponyi, care se află asemenea la Viena şi a avut o convorbire cu ministru-preşedinte, după ce acesta s'a întors dela palat.

Este mai mult ca verosimil, că deocamdată audienţa, de care vorbim, nu va fi avut nicĭ un resultat. Monarchul va fi luat deocamdată la cunoscinţă raportul primului ministru, şi de sigur şi-a reservat a rĕspunde mai târdiu, după ce va fi ascultat şi pe ministrul honvedilor. Cu br. Fejervary Majestatea Sa a şi convorbit, în audienţa de după amédĭ, timp îndelungat, de unde se póte conchide, că cestiunea proiectelor militare este cea mai capitală dintre cele, despre carĭ se tratéză în momentele de faţă.

Dér ce ar fi şi putut rĕspunde monarchul lui Szell, ca, după tóte câte s'au petrecut şi se petrec, sĕ putem crede într'o soluţiune normală a încurcăturei, ce a provocat'o în Ungaria atitudinea stângei estreme?

Nu putem sĕ ne închipuim care ar fi modalitatea de a împăca interesele armatei cu pretensiunile opoşiţiunei obstrucţioniste, séu de a afla un espedient provisoric, prin care sĕ se pótă satisface măcar în parte aşa numitele postulate ale naţiunei.

Orĭ cât de mare meşter ar fi d-l Szell în născocirea de formule pentru aplanarea vremelnică de divergenţe capitale, nu credem că va pute afla, nicĭ chiar cu ajutorul contelui Apponyi, formula potrivită pentru a mulcomi pe cei ce s'au rĕsvrĕtit contra proiectelor militare şi a încunjura orĭ-ce crisă, stând mai departe în fruntea guvernului.

Apetitul oposanţilor a crescut în proporţiunea, în care a crescut agitaţiunea ce a făcut'o în tótă ţéra în sinul poporului maghiar, şi astădĭ matadorii mişcării protestatóre nu aşteptă nicĭ mai mult nicĭ mai puţin, decât ca împĕratul şi regele sĕ le facă pe voie şi „sĕ delăture tóte contrastele ce despart dinastia de naţiune".

Astfel aranjatorul demonstraţiunilor de stradă independiste, redactorul diarului „Magyarország" şi deputatul Hollo, vorbind de urmările audienţei lui Szell, esclamă cu îngâmfare: „Nu vĕ temeţĭ, revoluţia nu va isbucni. Nicĭ rĕsturnare nu va fi, nicĭ casa Habsburgilor nu-o vom detrona. Aşteptăm numai, aşteptăm pân' ce dinastia va ajunge la convingerĭ mai bune"...

E bine că domnii obstrucţionişti arată, că se pot resemna şi pot aştepta. De acésta nicĭ că vor scăpa. Vor trebui sĕ aştepte şi încă mult; póte se vor şi convinge cu timpul, că nu mai merge aşa de uşor a face „revoluţii" şi „detronărĭ" ca înainte cu 52 de anĭ, din care causă nicĭ că esistă temerĭ în privinţa acésta, cum crede d-l Hollo.

Orĭ-ce ar face şi ar întreprinde d-l Szell, de va voi sĕ guverneze mai departe şi sub starea de *ex lex*, orĭ nu, limbagiul cel-l folosesce „Magyarorszag" este şi rĕmâne puţin basat în stările reale. Apar decĭ, împodobite cu floricele, seriόse şi corĕspundĕtóre situaţiunei numai cuvintele: — „Nu facem alta, de cât a aştepta".

Procesul de pressă al „Gazetei Transilvaniei".

Têrgu-Mureşului, 8 Aprilie n.

— Raport special. —

Partea primă a raportului meu am încheiat'o arĕtând, că în sensul dispoşiţiunei tribunalului s'au cetit mai întâiŭ în traducere autentică maghiară articolele încriminate, după care a urmat cetirea acelor părţĭ din diarele maghiare „Bud. Hirl.", „Magyarország", „Független Magyarország", carĭ au fost alăturate de acusat la dosar cu ocasiunea investigaţiunei şi în carĭ s'a scris aprobător şi s'a lăudat procederea căpitanului poliţienesc din Timişóra contra lui Cramer.

Procurorul: face propunerile sale cu privire la întrebările ce sunt a se adresa juraţilor şi la carĭ aceştia vor avé sĕ rĕspundă.

Apĕrătorul cere, ca întrebările sĕ se întregéscă conform dispoşiţiunei §-lui 574 din procedura penală, căcĭ la cas contrar întrebările ar fi mance şi agravante pentru acusat.

Acusatul declară, că se alătură şi susţine cererea apĕrătorului sĕu.

Tribunalul nu admite cererea apĕrătorului.

Intrebările se stabilesc şi tribunalul le comunică juraţilor. Ele sunt următórele:

1) Vinovat este acusatul Traian Pop, ca redactor responsabil, de delictul aţâţării la ură a naţionalităţilor nemaghiare contra naţiunei maghiare, comis prin articolul intitulat „Espulsarea redactorului Cramer" publicat în Nr. 192 din 1902 al „Gazetei Transilvaniei" — da séu nu?

2) Vinovat este acusatul Traian Pop, ca redactor resposabil, de delictul aţâţării la ură a naţionalităţilor nemaghiare contra naţiunei maghiare, comis prin articolul intitulat „Cum a fost esecutat redactorul Cramer", publicat în Nr. 193 din 1902 al „Gazetei Transilvaniei" — da séu nu?

Presidentul citesce încă-odată întrebările şi face atenţĭ pe juraţĭ, că la acestea sunt datori a rĕspunde după cea mai bună a lor judecată şi consciinţă, nepreocupaţĭ şi neînfluinţaţĭ de nimic altceva, dacât de ceea ce au audit în decursul de până acum al desbaterii.

Cu acésta procedura de dovedire s'a declarat încheiată şi şedinţa primă s'a închis, anunţându-se că şedinţa a doua se va începe la órele 3 p. m.

Şedinţa II.

Se deschide la timpul fixat de preşedent.

Presidentul invită pe procuror sĕ-şĭ facă şi sĕ-şĭ desfăşure propunerile finale.

Rechisitorul procurorului.

Procurorul începe discursul sĕu dicênd, că „regretă", că şi noua sesiune a Curţiĭ cu juraţĭ se întroduce prin desbaterea unui proces de pressă, în care e vorba éră-şĭ de agitaţiune contra naţiunei maghiare şi a statului maghiar. Statul împărtăşesce pe tóte naţionalităţile de scutul sĕu şi mĕsură tuturor cu „egală mĕsură". Acestui scut şi la acest tratament egal se rĕspunde din partea naţionalităţilor nemaghiare cu ingratitudinea şi se face agitaţie contra aşedămintelor statului şi a autorităţilor, carĭ îl representă.

Apeléză la sentimenul patriotic maghiar al juraţilor şi le pune pe inimă sĕ nu se lase amăgiţĭ de nimic când e vorba de a respinge şi pedepsi atacurile contra naţiunei maghiare şi contra statului maghiar.

Adevĕrat — continuă procurorul — căîn articolele încriminate nu se cuprind espresiunĭ grosolane şi vĕtĕmătóre la adresa naţiunei maghiare, intenţiunea acestor articole însĕ n'a fost alta, decât a aţâţa la ură contra dispoşiţiunilor şi decisiunilor aduse de autorităţĭ în sferaţlor de influenţă legală şi a aţâţa în contra pressei maghiare, care făcênd servicii maghiarismului, apĕră tot-odată şi interesele de esistenţă ale statului. Prin acésta s'a făcut agitaţiune contra naţiunei maghiare.

Direcţia şi spiritul articolelor incriminate a fost de a presenta procuratura regéscă din Timişóra şi pe căpitanul poliţienesc ne acolo ca organe carĭ nu mĕsură egal dreptatea, carĭ nu stau în serviciul patriei, ci în serviciul naţiunei genetice maghiare şi carĭ abusând de puterea lor oficială nu servesc interesele cetăţenilor. Acésta mai însémnă, că guvernul e presentat ca susţinĕnd autorităţĭ, carĭ asupresc naţionalităţile nemaghiare. Aicĭ avem de a face decĭ şi cu aţâţarea la ură a naţionalităţilor contra autorităţilor statului.

Procurorul sĕ încércă mai departe în diferite chipurĭ, fără a puté produce măcar un singur argument fie cât de slab, sĕ facă pe juraţĭ sĕ crédă în vinovăţia acusatului.

Se ocupă apoi cu Cramer, fost redactor al diarului „Deutsches Tgbltt für Ungarn", din Timişóra, despre care dice, că dilnic a agitat contranaţiunei maghiare. Pentru agitaţiunile luĭ, Cramer a şi fost condamnat şi pedepsit de Curtea cu juraţĭ din Timişóra, ér căpitanul poliţienesc al acelui oraş l'a espulsat de pe teritoriul oraşului ca pe un individ periculos pentru pacea şi liniştea publică. In articolele incriminate Cramer a fost luat în apĕrare, de unde se vede că intenţia lor a fost de a agita.

Procurorul apeléză în fine din nou la juraţĭ şi-i conjură sĕ aducă un verdict condamnator, fiind-că nu e vorba în articolele incriminate de o critică îndreptăţită, ci de agitaţiune.

La atâta se reduce rechisitorul.

Presidentul dă cuvêntul apĕrătorului.

Pledoaria apĕrătorului Simeon Damian.

On. Tribunal!
D-lor juraţĭ!

Când se tractéză de onórea şi libertatea omului, nu vorbele marĭ şi late, nu frasele, spuse cu intenţiune de a influinţa şi a seduce sentimentul, ci faptele, dovedile şi argumentele pot fi singur dătătóre de mĕsură la pronunţarea verdictului.

D-l procuror a apelat la inimile d-vóstrĕ, d-lor juraţĭ, şi a cerut ca sĕ judecaţĭ după şóptele inimeĭ. Datoria d-vóstrĕ este cu totul alta, ea vĕ impune şi vĕ obligă, ca amĕsurat jurămĕntului ce l'aţĭ depus, sĕ judecaţĭ şi sĕ aduceţĭ verdictul numai şi numai pe basa faptelor şi a dovedilor produse în decursul pertractărei. Când legea a creat instituţia Curţii cu juraţĭ, i-a indicat şi marginile între carĭ sĕ se misce activitatea şi rolul ei din punct de vedere al dreptului şi legalităţii, şi decĭ nu pot cădé aicĭ în cumpĕnă sentimentul şi şóptele inimei, ci numai probele şi argumentele produse, cum am dis în decursul pertractării.

Substratul acestui proces e lipsit însĕ de orĭ-ce temeiŭ, el nicĭ nu esistă de fapt. Articolele încriminate nu conţin decât simple reproducţiunĭ cronicare, carĭ nu involvă nicĭ o agitaţiune. Din causa acésta şi tocmai pentru acésta, on. d-n procuror n'a fost în stare a produce în rechisitorul sĕu un singur argument măcar, decât numai espresiunĭ sunătóre, menite a influinţa sentimentul şi a aprinde pasiunile, lipsite de orĭ-ce fond şi basă, dér carĭ nu pot forma element de judecare şi nu pot sĕ fie normative în astfel de casurĭ.

Décă d-vóstrĕ, d-lor juraţĭ, veţĭ aprecia *sine ira et studio* articolele incriminate în întregimea lor aşa cum au fost publicate în „Gazeta Transilvaniei", décă veţĭ judeca asupra lucrului calm, serios şi conscienţios şi veţĭ combina după cea mai bună a d-vóstrĕ convingere, neînfluinţaţĭ şi neseduşĭ de patimĭ de rassă, trebue sĕ ajungeţĭ la convingerea, că articolele nu conţin nicĭ o agitaţiune. D-l procuror a credut, că va puté scóte vinovăţia acusatului şi că va puté stabili delictele agitaţiunei, décă, după cum s'a făcut în actul de acusare, va smulge de icĭ de colo unele espresiunĭ, carĭ ca atarĭ n'au înţeles.

S'a dis în rechisitoriu, că în articolele incriminate s'a făcut obiect de discusiune şi critică procederea căpitanului de poliţie Bandl din Timişóra şi a procurorului Goth de acolo, firesce în afacerea Cramer, şi că prin acésta s'ar fi intenţionat de a presenta autorităţile statului ca duşmane naţionalităţilor, ca organe, carĭ nu mĕsură cu mĕsură egală.

Ei bine, a face obiect de discusiune procederea unui séu altui funcţionar, nu însémnă agitaţiune, ci este o simplă apreciare a procederei respectivilor funcţionarĭ. Acéstă apreciare — décă pretindem că trăim într'un stat constituţional-liberal — nu numai că este permisă, dér este şi

impusă și *necesară*. Funcționarii nu formézá și nu pot forma naționalitatea maghiară. Faptele și procedeurile lor, în eserciţiul chiar al funcțiunei, pot fi criticate, funcționarii stau sub controlul guvernului, care guvern ar trebui sĕ fie espresiunea tuturor naționalităților, căci națiunea politică ungară, cum vĕ place a-o numi și cum o numesce și legea, o compun tóte naționalitățile patriei.

Ar fi deci un *nonsens*, décă criticând — ceea-ce în casul de față abia s'a întêmplat — procederea unui séu altui funcționar, sĕ se admită că prin acéstă se agită contra naționalității maghiare.

Ba admițênd *per nefas*, că prin acea critică din articolele încriminate s'ar fi ofensat séu defăimat căpitanul orășenesc Bandl și procurorul Goth, ca persóne oficióse, acésta ar constitui, după dreptul nostru penal, numai delictul de vătămare de onóre séu calumnie; ér procederea într'un asemenea cas era, ca sĕ se céră împuternicire de la ministrul de justiție, ca procuratura sĕ intenteze proces pentru aceste delicte, ceea-ce însĕ nu s'a întêmplat, fiind-că înșiși funcționarii n'au aflat că articolii încriminați ar învolva astfel de delicte.

Vĕ întreb, prin ce s'a agitat adecă în articolele incriminate contra naționalității maghiare? Prin cuvêntul „brutală“, cu care fu caracterisată procederea căpitanului polițienesc din Timișóra? Acest termin „brutală“ vré sĕ dică, că față cu Cramer s'a procedat în mod cu totul necruțător. Cuvêntul „esecutat“ din titlul celui de al doilea articol este întrebuințat numai în mod figurativ și însémnă, că față cu Cramer s'a procedat în mod sumar.

Ce agitațiune póte găsi acusarea în aceste nevinovate espresiuni? Nici atâta sĕ nu fie permis, în marginele legale, a-se scrie și a se dice când e vorba mai ales de un fapt și de o mĕsură aspră, cum a fost aceea a espulsării lui Cramer?

On. Tribunal!
D-lor jurați!

Noi Românii și pressa nóstră naționalistă am fost și suntem tot-déuna conscii de ceea-ce trebue sĕ fim. Noi nu agităm, nu conspirăm și nu tradăm, dér nu putem tolera și nu ne putem pleca dinaintea așa disului curent al șovinismului maghiar dominant, care voesce a ne denega originea, a ne suprima limba și naționalitatea, a ne pune piedici și a ne opri sĕ ne desvoltăm pe cale firéscă, după datinile și tradițiile ce le-am moștenit de la moșstrĕmoșii noștri. Acest șovinism este, care s'a combătut și în articolele incriminate ale „Gazetei Transilvaniei“, diar românesc, care în decursul esistenței sale de peste 65 de ani a păstrat în mod demn tot-déuna obiectivitatea în cestiunile mari naționale. Am combătut și combatem acest șovinism, care cu precugetare și în mod sistematic agită și hrănesce neînțelegerea și disensiunile între diferitele naționalități ale patriei, sémănă zizanii și ură, pentru-ca provocând lupta între doi, el, al treilea, sĕ se bucure și sĕ-și tragă folósele proprii detestabile.

Noi Românii și pressa nóstră suntem dilnic denunțați și învinuiți de către acest șovinism violent și intolerant, și de pressa care stă în serviciul lui, că avem intențiuni resturnătóre de stat, că facem politică daco-romanistă, ba că am urzi chiar comploturi și conspirațiuni secrete pentru realisarea acestor pretinse intențiuni. Am fost și suntem bănuiți, că adunăm tot felul de arme, pe cari le păstrăm prin locuri ascunse. In urma denunțărilor și a sumuțărilor acestui șovinism detestabil, s'a făcut chiar posibil, ca autoritățile prin organele lor sĕ întreprindă perchisițiuni prin podurile bisericelor, căutând după arme. Și ce au găsit la urmă? S'au convins și autoritățile seduse de apucăturile abjecte ale șovinismului, că tóte denunțările și afirmările lui sunt numai calomnii aruncate asupra nóstră cu anumită intențiune rĕuvoitóre, căci în loc de arme au aflat șoreci și lilieci.

Nu, d-lor, nu noi suntem ațîțătorii și primejduitorii esistenței statului, ci aceia, cari nu ne lasă a trăi în pace unii cu alții, aceia, cari în desvoltarea nóstră vĕd un pericol pentru ajungerea scopului politicei lor cu adevĕrat primejdióse din punct de vedere al esistenței și viitorului acestui stat.

Pretindem, că trăim într'un stat liberal constituțional, a cărui principală garanție ar trebui sĕ fie libertatea pressei, fără deosebire de naționalitate, — ér nu într'un stat polițienesc. Și décă așa ar fi, décă așa este într'adevĕr, atunci eu am deplina convingere, că d-nii jurați, conform chemării lor și a jurămêntului ce l'au depus, la întrebările de afirmativă vinovăție propuse de d-l procuror vor rĕspunde negativ, căci un verdict afirmativ n'ar puté decât sĕ compromită pretinsul liberalism și constituționalism și s'ar compromite și libertatea pressei, care, cum am accentuat, este garanția principală a unui stat adevĕrat constituțional.

Noi Românii contribuim cu dare în sânge și bani la susținerea statului. Pretindem prin urmare, ca pe lângă obligamente egale sĕ avem și drepturi egale, și perhorescăm din suflet șovinismul, care intenționézá denegarea originei nóstre, a drepturilor nóstre străbune și a desvoltării nóstre naționale pe punga și sudórea nóstră — căci statul și alt-fel nu contribue cu nimic în acéstă privință pentru noi.

Am venit aici în deplina consciință a nevinovăției. Nu ne-am folosit de mijlóce prin cari sĕ abatem rĕspunderea de la noi. Nu căutăm decât dreptatea și adevĕrul și, repet, combatem șovinismul descreerat, care chiar în interesul bine înțeles al naționalității maghiare și al statului, este în urmăririle sale de cea mai mare stricăciune.

Așteptăm, deci, cu consciința liniștită verdictul, — ori-cum ar suna el. Dreptatea imparțială pretinde în mod imperativ, ca verdictul sĕ fie negativ.

Mesagiul român.

Sâmbătă în 22 Martie st. v. s'a închis sesiunea actuală a Corpurilor legiuitóre române. Președintele consiliului D. Sturdza a dat cetire *Mesagiului* regelui Carol contrasemnat de toți miniștrii, care îl lăsăm sĕ urmeze:

Sesiunea Corpurilor Legiuitóre, care se închide astădi, a fost una din cele mai rodnice și folositóre pentru țéră.

Insănĕtoșirea financelor Statului la care domniile vóstre în unire cu guvernul Meu ați lucrat din cea dintâiŭ întrunire a acestei legislațiuni cu o stăruință neobosită, a dat resultatele cele mai satisfăcĕtóre. Reducêndu cheltuielele Statului într'o mĕsură dréptă, s'a stins deficitul budgetar, s'a aședat budgetul Statului pe basa excedentelor, s'a restabilit creditul țĕrei pe temelii statornice și s'a consolidat împrumutul provisoriu de 175 milióne.

Preocuparea domniilor vóstre s'a întins însĕ mai departe, la asigurarea viitorului; — Ați votat chiar la începutul sesiunei al treilea budget redus, spre a se menține neclintit echilibrul în cheltuelile Statului; — Ați supus legea comptabilității generale unei amĕnunțite revisiuni în scop de a asigura o regulată și chibzuită mânuire a banilor publici; — Ați acordat cheltuielile necesare pentru întărirea și desvoltarea țĕrei, nu prin emisiuni de rentă, ci prin întrebuințarea prudentă a excedentului anului 1901—1902, dând prima sumă din acest excedent pentru ridicarea monumentului Independenței, ca un prinos adus actelor mari patriotice desĕvîrșite acum un pătrar de veac.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Grijea cea mare, care cu drept cuvênt ne cuprindea pe toți, liniștindu-se, ați început a vĕ ocupa, nu cu mai puțină rîvnă, de îmbunătățirile de adus în administrație și de îndeplinirea nevoilor publice celor mai urgente.

In acéstă privire ați desĕvîrșit o reformă importantă — desființarea accieselor și înființarea fondului comunal, ridicând piedecile ce se opuneau liberei desvoltări a intereselor economice ale țĕrei.

Prelungirea privilegiului creditelor funciare va întări încă mai mult aceste mari instituțiuni naționale, cari își vor esercita și de aci înainte influența lor binefăcĕtóre asupra proprietății funciare.

Prin legea Băncilor populare și a Casei lor centrale ați creat un instrument puternic de ridicare și de înavuțire a populațiunilor rurale, liberându-le de cămătărie, înlesnindu-le mijlóce bănesci eftine și dându-le putința de a depune și a acumula economiile lor.

Legea care autorisă întrebuințarea fondului epizootic, nu numai pentru a stîrpi, ci și pentru a lua mĕsuri preventive în contra bólelor epidemice, va aduce folóse necontestabile agriculturei și ne va pune în viitor la adăpost de pierderile ce am suferit până acum.

Legea poliției generale a Statului și sporirea jandarmeriei sunt mĕsuri sănĕtóse, cari deschid calea reformelor trebuincióse în organisarea nóstră administrativă.

Reformarea procedurei electorale, avênd de țel a garanta secretul votului, prescris de Constituțiune, este menită a îndulci și viéța nóstră publică, depărtând de la alegeri apucăturile nelegale și violente nepotrivite cu cerințele desvoltărei pacinice ale Statului nostru, aducênd totde-odată aminte cetățenilor, că în unire stă puterea și că viitorul nu se póte asigura, decât prin munca consciințiósă și comună a tuturor forțelor vitale ale poporului.

Convențiunea dintre România și Austro-Ungaria, care, dimpreună cu convențiunile analóge încheiate mai înainte cu Rusia, Bulgaria și Serbia, asigură un regim uniform al pescăriilor Dunării de la Mare până dincolo de Pressburg, constitue un progres însemnat în stabilirea relațiunilor de bună vecinătate între țĕrile țĕrmurene ale marelui fluviu internațional; ér prin adesiunea nóstră la Convențiunea de la Berna, pentru unitatea technică a căilor ferate, am strîns încă mai mult legăturile rețelei nóstre de căi ferate cu acea a Europei întregi.

Regulându-se în mod rațional Comandamentele marilor unități tactice și mărindu-se câmpurile de eserciţiu ale armatei, s'a dat putința de a-se introduce instrucțiunea practică a corpurilor de trupă din diferite arme în tot cursul anului. O influență binefăcĕtóre asupra spiritului armatei, vor avé fără îndoiélă dispozițiunile legei posițiunei ofițerilor, avênd de scop a reaminti datoria ofițerului de a-se menține timp cât se póte mai îndelungat, destoinic trupesce și sufletesce pentru serviciul ostășesc. Prin legea împroprietărirei soldaților și gradelor inferióre, cari au luat parte la rĕsboiul din 1877—1878, s'a dat un nou îndemn fiilor țĕrei, ca sĕ apere cu căldură moșia strămoșéscă.

In cursul acestei sesiuni ați mai votat un mare numĕr de legi menite a întări încă și mai mult situațiunea financiară, precum și a îmbunătăți diferite ramure de administrațiune.

In fine Mesagiul mulțumesce pentru sprijinul și ajutorul dat guvernului, și declară închisă sesiunea.

Rĕsboiŭ inevitabil în Orient.

Diarul, *„l'Independance Belge“*, publică o notă în buletinul sĕu extern, prin care dice, că lumea politică este convinsă, că în Europa un rĕsboiŭ în Orient este inevitabil, așa că toți se ocupă de cifrele forțelor militare, care s'ar afla față în față în momentul unui conflict. Astfel, dice „L' Ind. Belge“, „Kreuz Zeitung“ publică un studiu complect și documentat relativ la armatele din România, Grecia, Sêrbia, Bulgaria și Muntenegru.

Muntenegrul are în timp de rĕsboiŭ 38·000 soldați cu 30.000 pușți oferite de Țar. *Serbia* are un efectiv de rĕsboiŭ de 150.000 ómeni, însĕ nu póte pune sub arme decât 125—130 mii de soldați.

Tot atâta va puté da și *Bulgaria*. Cele-l'alte state cari ar puté fi puse față în față cu Serbia, Bulgaria și Muntenegru în cas de rĕsboiŭ sunt Grecia și România.

Grecia n'a putut încă sĕ se reculégă, astfel că reorganisarea armatei nu a fost realisată. In 1897 Grecia nu a putut pune pe picior de rĕsboiŭ mai mult de 50—60 mii de ómeni, deși efectivul ei era de 162.000. Cu astfel de forțe Grecia nu și-ar puté formula pretențiile în cas de conflict.

Trecênd la *România* diarul dice: „In ceea-ce privesce România *cifrele sunt mult mai seriose. Efectivul de rĕsboiŭ indică 170·000 ómeni și 50.000 milițieni, toți convenabil înarmați*“.

Aceste cifre arată, că un conflict în Balcani ar puté lua o desvoltare considerabilă și ar puté lesne turbura pacea generală.

O interesantă corespondență.

I.

(Scrisórea lui Hoitsy și rĕspunsul lui Hasse.)

D-l Paul *Hoitsy*, cunoscutul autor al cărții „Nagy Magyarország“, a adresat din Haraszti (lângă Budapesta) profesorului *Hasse* din Lipsca o scrisóre drept rĕspuns la interpelația, pe care acesta a facut'o în „Reichstag“-ul din Berlin.

D-l Hoitsy asigură pe Hasse, că el nu-i uresce pe Germani și că a studiat chiar trei semestre la universitatea din Berlin. (Considerând scurțimea timpului petrecut la acea universitate, d. Hoitsy scrie binișor nemțesce — Red.) Mai departe spune d. Hoisty, că strĕbunii Maghiarilor au fost în tot-déuna pe partea Germanilor și a culturei apusene, de câte ori era vr'o luptă decisivă între Germanism și Slavism. Chiar și Arpad încă a venit în Ungaria ca aliat al lui *Arnulf* de Bavaria. Apoi la Marchfeld tot armele unguresci au eluptat victoria pentru Rudolf.

Când a amintit Hasse despre cartea lui Hoitsy în interpelația sa — dice d. Hoitsy — a fost nedrept nu numai față cu dênsul, ci și față cu compatrioții sĕi, de óre ce nu este adevĕrat, că compatriotii lui Hoitsy ar uri pe *Germani*. Adevĕrul este, că o parte din ei îi urĕsc pe *Austriaci*, fiind-că în tot-déuna au căutat sĕ asupréscă națiunea, sĕ nimicéscă independența țĕrii și sĕ facă imposibilă cultura națională.

In ceea ce privesce pe Sașii din Ardeal — continuă d. Hoisty — naționalitatea acésta s'a bucurat în trecut de mari *privilegii*, pe cari le-a perdut cu ocasiunea proclamării egalității. Primarul din Brașov avea dreptul sĕ bată monedă cu efigia proprie a lui. Privilegiile acestea se înțelege că s'au abrogat odată cu celelalte privilegii, acésta însĕ nu dovedesce ură contra Sașilor.

Hoitsy își termină scrisórea cu următórele cuvinte:

„E regretabil însĕ un lucru. In Germania nu sunt ascultate de cât plângerile, și lumea crede, că aici se face o *nedreptate*, pe când în realitate nu este vorba, de cât de perderea *privilegiilor*.

„Germanii ne-ar obliga la recunoscință, décă s'ar convinge înșiși de raporturile Sașilor din Transilvania, cum a făcut altă-dată Wirchov. Acum v'am făcut atent, prea stimate domnule, la eróarea d-vóstră. Presupun despre d-vóstră, că sunteți un om cinstit, un German cum se cade, așa cum mi-l închipuesc eu pe German. Atunci veți sci, cum sĕ îndreptați nedreptatea, ce ați făcut'o de sigur involuntar. Décă însĕ me voiŭ fi înșelat în presupunerea mea, — atunci tótă afacerea nu mĕ mai privesce.

Cu deosebită stimă
ss) *Paul Hoitsy*,
autorul cărții „Ungaria Mare“.

Rĕspunsul lui Hasse îl vom publica în alt numĕr.

Chestiuni agrare.

— Urmare. —

In Francia, unde marea revoluțiune francesă a șters iobăgia, monopolurile și tóte drepturile și beneficiile feudale, după o sută de ani — o constată autorii francesi înșiși ca Leonce de Lavergne, Molinari și alții — că mica proprietate și micii cultivatori s'au sporit în numĕr mult mai puțin, decât și-au închipuit autorii legilor.

In Francia chiar împroprietărirea nu s'a făcut prin o deposedare în massă a proprietarilor. După stingerea revoluțiunei în timpul lui Napoleon I și al lui Ludovic al XVIII statul frances a restituit mare

parte din bunurile confiscate familiilor emigranților séu urmașilor lor în natură. ér din cele vêndute ca bunurĭ naționale în valóre de 1 miliard și 297 milióne de francĭ statul a plătit moștenitorilor celor deposedațĭ o desdaunare în banĭ de 1 miliard și 197 milióne de francĭ.

De aceea Tocqueville putù sĕ ḑică că revoluțiunea nu a creat mica proprietate, ci a emancipat'o numai de angarale, ér Mollinari ḑice, că numĕrul micilor cultivatorĭ din Francia a rĕmas cam același care a fost și înainte de revoluțiune.

Starea materială a țĕranului de acolo însĕ s'a deteriorat mult prin perderea a diferite avantagii și beneficii pe carĭ le avea ca servituțĭ la proprietarul lor și în devălmășie cu el la pășune și în pădure fără de nicĭ o restricțiune, după care el și putea ține adesea un numĕr nelimitat de vite. Chiar și numai prin segregarea și delimitarea pășunei comune el a perdut enorm de mult.

E. Deschanel ḑice: Dreptul de pășunat este un ajutor fórte însemnat pentru o sumedenie de micĭ cultivatorĭ, codașĭ, toporașĭ, cioclașĭ, carĭ nu sunt în stare sĕ-șĭ țină o vită pe ogórele lor proprii și cu fênul produs, dér le pot ține și nutri destul de bine 6—7 lunĭ de ḑile în an pe ogórele sterpe și locurile lăsate în părăgină. Nu era sat în care și cel care nu avea de loc proprietate sĕ nu-șĭ țină o văcuță douĕ, orĭ 5—6 oi, și un cal la pășunea comună.

Acest numĕr de vite a căror întreținere pe el nu-l costă aprópe nimic îĭ oferă însĕ laptele, untul și brânza pentru hrana lui și a familiei și lâna pentru îmbrăcăminte și-i mai rĕmânea pe de-asupra și gunoiul, pe care îl putea întrebuința la îngrășarea țarinelor proprii, orĭ eventual îl putea vinde. Totușĭ astăḑĭ unde s'a sĕvêrșit împărțirea pășunei comunale, la mica întindere ce a căpĕtat fie-care din ea, țĕranul a eșit mult maĭ slăbit decât înainte, unde întinderea mare a pășunei comunale îĭ permitea sĕ țină un numĕr mare de vite, a căror contingent îĭ oferea luĭ tot-déuna un razim sigur în tóte nĕcazurile sale.

Legislațiunile francese de mai tărḑiu au interḑis spargerea pășunilor comunale, dér au permis în anumite casurĭ vênḑarea lor de vecĭ la particularĭ. Aḑĭ față de $4\frac{1}{2}$ milióne hectare de pășunĭ comunale Francia mai posede $1\frac{1}{2}$ milion hectare de pămênturĭ comune în indivisiune, carĭ însĕ sunt depreciate și se vênd numai cu jumĕtate prețul, decât cele particulare: 1500 francĭ în loc de 3000 hectarul.

Prin împărțirea și spargerea pășunilor comunale însĕ s'a întins agricultura și s'a mărit producțiunea locală, ba s'a perfecționat și ameliorat mult din ceea-ce era înainte, dér nu și bunăstarea poporului, căcĭ economia de vite a scăḑut. Francesii au însĕ puținĭ copii — de obiceiŭ 2, și sporul populațiunei este unul din cele mai micĭ, de unde aicĭ cheltuielile unei familii de țĕran nu pot fi marĭ.

Venitul anual al unei familii de țĕranĭ ghiaburĭ de acolo proprietarĭ mijlocașĭ cu 20 ha proprietate este: 80 hl de bucate à 15 francĭ = 1200 francĭ; din vênḑarea de vite și producte animalice 500 fr. — în total 1700 francĭ. Cheltuelile: Simbria unuĭ argat cu anul 350 fr.; mâncarea luĭ 350 fr. doi secerătorĭ 100 fr. Contribuții și asigurărĭ 150 fr. Sĕmînța 8 hl de bucate à 15 fr. = 80 fr., reparaturĭ, diverse, potcovit, ferar, lemnar etc. 80 fr. = 1150 francĭ. Rĕmâne beneficiu net pentru proprietarul cu 20 ha=40 jug. 550 francĭ din care sĕ trăiéscă și sĕ se îmbrace el cu femeia și 2 copii aĭ sĕi și acopere tóte cheltuielile ce se ivesc, biserica, școla, medicamente, medic, séu câte 137 lei 50 banĭ pe an de persónă séu 38 banĭ (centime) pe ḑi.

Vin se produce numai pentru trebuințele caseĭ; fênul și paiele se dă la vite ér din vênḑarea de paserĭ se acopere cheltuelile mĕrunte ale casei — sare, piper, oțet etc.

(Va urma.)

Actul de acusare

în procesul de pressă al „Gazetei Transilvaniei“.

Nr. 539/1903.
k. ü.

D-Sale Domnului judecător de instrucție

în T.-Mureșului.

Procuratura regéscă din T.-Mureșului contra lui Traian Pop, născut în Șard (com. Alba inf.) la 1864, domiciliat în Brașov, de religia gr. cat., căsătorit, tată a treĭ copii, redactor al fóiei politice cotidiene „Gazeta Transilvaniei“, fără avere, care a mai fost pedepsit pentru agitație contra națiunei maghiare (în procesul memorandului) la 1 an închisóre de stat în 1889 de cătră tribunalul din Clușiŭ,[1]) ridică acusare înaintea tribunalului reg. din T. Mureșului în basa §. 172 din c. p. pe motiv că în calitate de redactor a ațițat naționalitățile nemaghiare la ură contra națiunei maghiare, — delict prevĕḑut în §. 172 al. 2. a codului penal, pentru următórele fapte:

1) Pentru faptul, că în numĕrul 192 de la 16 Septemvrie a ḑiarului politic cotidian, „Gazeta Transilvaniei“, ce apare la Brașov, sub redacția responsabilă a lui, a publicat un articol cu titlul *„Expulsarea redactorului Cramer“* cu următorul conținut:

„Am semnalat deja, că oficiul polițienesc din Timișóra a espulsat de pe teritoriul acelui oraș pe Alvin Cramer, redactorul ḑiarului german timișorean „Deutsches Tagblatt für Ungarn“.

„Mĕsura acésta brutală a produs estraordinară satisfacție în cercurile șoviniste maghiare și foile ungurescĭ aprobă și laudă procederea căpitanului polițienesc din Timișóra“.

„Intr'aceea procuratura din Timișóra a ținut sĕ dea și din partea-i o lovitură bietului *Cramer*. La ordinul procurorului *Goth* Ferencz, redactorul Alvin *Cramer* a fost *deținut* Vinerĭ la 4 óre d m.“

Apoi citând discursul lui Apponyi ținut la Vĕrșeț,[2]) continuă cu următórele espresiunĭ:

„Etă până unde a degenerat cultul șovinismului și ce fel de róde produce el astăḑĭ. Ḑiaristica maghiară saltă și se veselesce, că prima mĕsură pentru înfrângerea „agitatorilor“ din sînul naționalităților s'a luat deja. „Rĕmâne ca după esemplul poliției din Timișóra sĕ procédă și celelalte orașe“.[3])

2) Pentru faptul, că în numĕrul 193 de la 17 Septemvrie a fóiei cotidiane politice din Brașov „Gaz. Trans.“ ce apare sub rĕspunderea sa, a publicat articolul *„Cum a fost esecutat redactorul Cramer?“* în care se cuprinde delictul prevĕḑut în §. 172 al. 2 a codului penal în titlul articolului și în următorul conținut:

„Scim, că redactorul ḑiarului „Deutsches Tagbl. für Ungarn“ din Timișóra, Alvin *Cramer*, a fost — într'un mod până acum ne mai pomenit în țéra ungurescă — espulsat din orașul Timișóra, cu tóte că e supus ungar, născut și domiciliat la Bistrița, și cu tóte că n'a comis nimic ce l'ar pune în rêndul persónelor periculóse obștei, în cât sĕ pótă fi espulsat din localitate după regulamentul escortărei.

Trebue sĕ intereseze pe orĭ-ce om, care ține la libertatea individuală și de pressă, în ce mod a motivat primul căpitan al orașului Timișóra decisul sĕu de la 11 Septemvrie a. c., prin care l'a espulsat pe Cramer și l'a eschis pentru totdéuna din Timișóra“.

Și descriind motivele decisiunei căpitanului de poliție și agitația invocată de căpitan și produsă prin ațîțările lui Cramer, prin următórele espresiunĭ:

„Aicĭ „D. T. f. U.“ face observarea, că numai foile jidovescĭ din Timișóra produc prin ațîțările lor o astfel de irițațiune, decă esistă, ér poliția nicĭ habar nu le are“.

(Va urma.)

[1]) Procesul memorandului s'a ținut la 1894, d-l Pop n'a fost acusat în acel proces. Dênsul a fost însĕ condamnat într'un proces de pressă în August 1890 la Curtea cu jurațĭ din Clușiŭ. Erórea acésta a actului de acusare a fost rectificată cu ocasiunea procesului de Lunĭ de cătră d-l advocat S. Damianu. — Red.

[2]) In numitul pasagiu se citéză apelul mai multor cetățenĭ din Timișora, carĭ luându-șĭ îndemn de la Apponyi, care atuncĭ de curînd disese la Vîrșeț: *„în contra otrăvitorilor e la loc lupta până la cuțit“*, apeléză la concetățenii din Timișóra sĕ nu între în localurile, unde se află „D. T. f. U.“ cu următórele cuvinte: „A sosit timpul, ca sĕ luăm lupta până la cuțit pentru apĕrarea nóstră... Trebue sĕ declarăm, că nu vom mai intra în cafenelele, unde se abonéză „D. T. f. U.“ etc. — Red.

[3]) Actul de acusare încriminéză numai acest pasagiŭ. In original însĕ pasagiul se sfîrșesce așa: „...decă va fi necesar“, esclamă una din foile archișoviniste din Budapesta“. — Citatul era luat din „Független Magyarorszag“. — Red.

SCIRILE DILEI.

— 27 Martie v.

† Vincențiu Visoina. Erĭ ni-s'a înapoiat numĕrul de Lunĭ adresat la Orăștie pe numele lui Vincențiu *Visoina* locot.-colonel. Pe bandă era lipită o țidulă cu inscripția: *„Meghalt—Décédé“*. Nu ne credeam ochilor, căcĭ îl sciam voinic. Și totușĭ trista veste se adeveresce. Locot.-colon. Visoina a repausat Vinerĭ în 3 Apr., în etate de 55 anĭ, și a fost înmormêntat Lunĭ în 6 Aprilie. „Activitatea“ din Orăștie scrie, că regretatul ofițer superior a avut înmormêntare frumósă. A pontificat protopopul Domșa, asistat de capelanul militar Broju și încă de un preot. Părintele Broju a ținut cuvêntarea funebrală. — Era soldat bun repausatul și Român bun. De câte orĭ reînoia abonamentul, nicĭ-odată nu omitea a scrie pe dosul cuponului un cuvênt de îmbărbătare. Il jălesce soția și o copiliță, precum și toțĭ cei ce l'au cunoscut. — Dumneḑeu sĕ-l odihnéscă în pâce!

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat: de la *„Economia“* asociațiune de păstrare din Lugoșiŭ *cor. 10*, *„Sebeșiana“* institut de credit și economii la Sas-Sebeș *cor. 25*. Priméscă marinimoșii donatorĭ cele mai căldurose mulțămite. — Direcțiunea școlelor medii gr. or. române.

Regele Eduard VII în Italia. Din sursa oficială se comunică din Roma, că regele Eduard al VII-lea al Angliei va sosi în capitala Italiei la 27 Aprilie. Visita suveranilor va ține patru ḑile, când vor avé loc marĭ serbărĭ în onórea sa. Regele va locui în Quirinal în apartamentele Reginei Margareta. In séra de 9 Aprilie va avé loc la Operă o representație de gală. Se va cânta „Tosca“ cu renumita divă română d-na Darclée. După representație va fi o mare recepție la Quirinal.

Promoție. Ni-se scrie: D-l Eugen *Ghelner* a fost promovat Sâmbătă în 4 Aprilie, la universitatea din Clușiŭ, la gradul de doctor în sciințele juridice.

Primarul Clușiului și statua lui Matia. In diua de 6 Aprille o deputațiune compusă din 10 membri, avênd în frunte pe primarul *Szvacsina*, s'a presentat la sculptorul I. *Fadrusz* în Budapesta cu diploma în care se cuprinde numirea artistului de cetățen de onóre al Clușiului. In discursul pronunțat de Szvacsina se cuprinde următorul pasagiu:

Căcĭ noi în statua lui Matia nu vedem numai podóba pieței nóstre și concepțiunea artistică, ci vedem *un triumf al idrii naționale maghiare*. Deórece statua regelui Matia vestesce lumei, că națiunea maghiară, care cinstesce dreptatea, ca pe cea mai sublimă virtute regală, atât în viața sa constituțională, cât și în distribuirea drepturilor, nicĭ odată n'a urmat și nu póte urma alt principiu *nicĭ față cu naționalitățile carĭ trăesc împreună cu ea în acesta patrie*, de cât *principiul dreptățiĭ*“ *(!)*

Populația județului Tulcea. După datele oficiale, jud. Tulcea are o populație de 127,081 suflete, dintre carĭ Românĭ: 46,226, Bulgarĭ 27,139, Rușĭ 14,719, Lipovenĭ 14,090, Grecĭ 4.805, Nemțĭ 4,506, Găgăuțĭ 4,166, Turcĭ 3,218, Jidovĭ 3,174, Tătarĭ 735, Țiganĭ creștinĭ 1.414, Armenĭ 966, Italienĭ 891, Țiganĭ turcescĭ 324, Slovacĭ 376, Albanesĭ 250, austro-ungarĭ 166, Montenegrenĭ 142, Englesĭ 47, Polonĭ 35, Francesĭ 19, Danesĭ 9, Cehĭ 2, Sêrb 1, Spaniol 1.

Panoramă. Pe locul viran de lângă promenada Rudolf s'a stabilit de câtva timp o panoramă, unde se află expuse vederĭ și scene interesante ca: Catastrofa din Martinica, Atentatul asupra împĕrătesei, Trecerea Englesilor peste rîul Tugela, Expediția austriacă la polul nordic, Inmormêntarea regelui Milan, Lupta de taurĭ, Ierusalimul pe timpul lui Isus și restignirea etc. Prețul de întrare a se vedé pe afișe.

Fie-care scie, că semințele impregnate de napi ale lui *Mauthner* pentru nutreț, dau cele mai bune róde, de asemenea cu seminte pentru grădinĭ dau cele mai frumóse zarzavaturĭ și din semințele de florĭ ale lui Mauthner ies cele mai frumóse florĭ. Cu un cuvênt, semințele lui Mauther sunt cele mai bune, depositele cele mai marĭ și prețurile de tot eftine.

Mulțămită publică.

(Fine).

Dómnele: Polexinovics Lajos, Fischer, Dr. Lurtz, Baczoni, Grbek, Kertsch, Pap, Nemes Tini, Dr. Mureșianu, Borbat Ödön, Gusbeth, Vlaicu, Lassel, Litschken, Fabricius Josef, Dr. Jekel Fr., Konopaszek, Dr. Baiulescu, Arzt Mihály, Tschukli, Dr. Branovaczky, Dr. Pavelka, Kelemen Ferencz, Rombauer, Bidu, Mayer Mary. Mutzig, Dr. Kovács. Jekelius, Bajer, Tihamer, Dușoiu, Eisner Adolf, Jáko Pal, Stam, Baiulescu, Lazar Gerő, Kocsinsky Paula, Lurtz Lotte, Keveresan, Drechsler Roza, Fiala Amalia, Wolf Gyula, Hiemesch Ferencz, Dajbukat Gabi. Hertes F. C. Heshaimer Helen, Litschken, Wohlbaum, Mihalovits, Safrano, Neustädter Julia, Kiraly Lajos, Schmutzler Ida, Bartl major, Brennerberg, Kopanitsch, Ödön, vĕd. Gencs Istv., Vestemean, Orban F., Irk Karoly, Dr. Fabricius, Porr H., Schreiber Johana, Czell Elisa, Jeszenszky Istv., Dr. Czell W., Czell Rosa, Servațius Ana, Mayer Luisa, Fischer Luisa, Litschauer Horger Antal, Nedoma Adele, Steinhardt, Werzar Antal, Vadasz Ambrus, Neustädter Rosa, Aronsohn H., Dr. Hantz Mihaly, Contele Lazar Istvan, Pecsy Arpad, Konya Iulcsa, Zoltan Gaspar, Depner, Zakarias Marton, Potscha, Stănescu, Molnar C., Förder Sendor, Iano Lajos, Albach, Izay Antal, Sabadeanu, Taflic Emilia, Karacsoni Anuska, Albert Emilia, Adler Iakob, Schnell K., Fischer Samu, Gmeiner Iulia, Heydenraich Maria, Szabo Sandor, Adler Ernst, Skita Mihaly, Scher Matild, Roll Otto, Dușoiu, Flug, Venus Leontin, Kobitsch A., Szentpeteri Marton, Laszlo Endre, Bancs Emil, Thomas Hermin, Hesshaimer Adolf, contele Teleki Domokos, baronesa Milius, Czell Fr.

Priméscă onorații contribuențĭ mulțămirea comitetului, tot odată comitetul îșĭ esprimă mulțămirea tuturor acelora, carĭ șĭ-au dat concursul la serată și ostenéla pentru-ca reușita sĕ fie deplină.

s. s. *Sánek*,
secretar.

ULTIME SCIRI.

Paris, 8 Aprilie. Camera a anulat mandatul lui Syveton, deputat naționalist, cu 281 voturĭ contra 228. — In afacerea Dreyfus s'a primit moțiunea lui Chapins, de a trece la ordinea ḑilei asupra inițiativei lui Jaurès.

Constantinopol, 9 Aprilie. Pórta informată despre planul comitetelor macedonene, de a pune dinamită la magazinele militare și de a jefui depositele de arme, va apela la sprijin internațional spre a împedeca importarea de dinamită.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Aprilie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121 65
Renta de corône ung. 4% . . .	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	92.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½% . . .	94.05
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	99.25
Impr. ung. cu premii	201.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	157.—
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de argint austr.	100.50
Renta de aur austr.	121.80
Rente austr. 4% de corône . .	101.20
Losurĭ din 1860.	154.10
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	16.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit .	718.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672 25
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane . . .	116.97½
London vista	23.98½
Paris vista	95.35
Note italiene	95.30

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Aprilie n. 1903.

Bancnot rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.08
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Mărcĭ germane	„	117.—	„	111.08
Scris fonc.Albina 5%		101.—	„	102.—
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.